

היא חייך ואורך ימין

[א]

תכלית בריאת העולם וכלל ישראל

א. כתב בספר החינוך בשרשי מצוות ספירת העומר (מצוה שו) וז"ל, "לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל, וכמו שכתוב (ירמיהו לג, כה) 'אם לא בריתי יומם ולילה וגו'. והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה, וכמו שאמר השם למשה (שמות ג, יב) 'זה לך האות וגו' בהוציאך וגו' תעבדון את האלוקים על ההר זה', ופירוש הפסוק כלומר הוציאך אותם ממצרים יהיה לך אות שתעבדון את האלוקים על ההר הזה, כלומר שתקבלו התורה שהיא העיקר הגדול שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם, וענין גדול הוא להם, יותר מן החירות מעבדות, ולכן יעשה השם למשה אות צאתם מעבדות לקבלת התורה, כי הטפל עושין אות לעולם אל העיקר עכ"ד. ומבואר, שהעיקר והתכלית בכל הבריאה כולה הוא התורה, ואף יציאת כלל ישראל ממצרים היא כמו טפל כלפי קבלת התורה שהיא העיקר הגדול, והיא תכלית בריאת שמים וארץ וישראל.

ועל פי זה מבאר החינוך, ומפני כן כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבורה נגאלו וכו', נצטוונו למנות וכו' להראות החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף

לליכנו כעבד ישאף צל וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף וכו'. ומבאר שזה עניינה של מצוות ספירת העומר שיהיה נקבע בנפשנו כי העיקר אצלנו הוא שנזכה לתורה הקדושה ולכך אנו סופרים ממתנים ונכספים לעת הזאת שנקבל את התורה הקדושה, כי כל זה מראה בנו הרצון החזק להגיע אל הזמן וכו'.

וענין זה מבואר בדברי רבן יוחנן בן זכאי, (אבות פ"ב מ"ח) "אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת". והיינו כנ"ל, דמאחר שתכלית בריאת העולם וישראל היא בשביל התורה, אם כן כל יצירתו והוויתו של האיש הישראלי היא כדי ללמוד תורה הרבה, ולפיכך אין לך מה להחזיק טובה לעצמך על כך.

חיים בלא עסק התורה כמיתה חשובין **ב. והנה** מצינו דהתורה הקדושה נקראת 'תורת חיים', והיינו שמי שאין לו תורה אין לו חיים, וכמו שמבואר בגמ' (פסחים דף מט ע"ב), אמר רבי אלעזר עם הארץ אסור להתלוות עמו בדרך, שנאמר "כי הוא חייך ואורך ימין", על חיינו לא חס על חיי חבירו לא כל שכן. ופירש"י, על חיינו לא חס, ללמוד תורה ולחיות. על חיי חבירו לא כל שכן, ויש לדאוג שמא יהרגנו. והיינו דכיון שמבלעדי התורה אין חיים, א"כ מוכח מזה שאינו לומד תורה שאין החיים נחשבים אצלו, וע"כ הוא חשוד על רציחה.

וכן מבואר ברמב"ם (פ"ז מרוצח ושמירת הנפש ה"א) וז"ל, תלמיד שגלה לערי מקלט מגלין רבו עמו שנאמר "וחי", עשה לו כדי שיחיה, וחיי בעלי חכמה ומבקשה בלא תלמוד כמיתה חשובין, וכן הרב שגלה מגלין ישיבתו עמו. ומבואר כנ"ל, דחיים בלא לימוד התורה נחשבים כמיתה.

קיום המצוות הם עצם חיות הרמ"ח אברים שכאדם

ג. והנה כמו שלמדנו שתלמוד תורה הוא עצם מציאות החיים, עוד מתבאר מדברי חז"ל שקיום המצוות הוא עצם חיותם של הרמ"ח אברים. דאיתא במדרש (ילקוט שמואל א רמז קלג) על הפסוק "ויכרות כנף המעיל לשאול וגו' וייך לב דוד", "אמר דוד מה בין קטע קטע ציציתא לקטע רישא וכו' שביטלו ממצות ציצית שעה אחת". והיינו דכאשר דוד פגע בשאול במערה וכת את כנף בגדו, [כאשר מן הדין היה דוד יכול להרוג את שאול כדין רודף מפני שביקש להרגו, אלא שלא רצה לפגוע בשאול משיח השם, ולכן קרע רק את כנף בגדו] אולם לאחר מכן נתחרט דוד על כך משום שע"י שכרת כנף מעילו ביטלו ממצות ציצית לאותו שעה, ומה בין קטע קטע ציציתא לקטע רישא, ומבואר דביטול ממצות עשה אחת ואף שהוא רק

לזמן, הו"ל ביטול החיות כמו קטע רישא, עד שנאמר על זה מה לי קטלא שעה אחת ממצות ציצית ומה לי קטלה רישא, כי קיום המצוות הם עצם החיות.

ויתבאר הענין על פי הידוע מרבינו חיים ויטאל זיע"א שרמ"ח איברי גוף האדם הגשמיים מכוונים כנגד רמ"ח האיברים הרוחניים שלו, בבחינות נפש רוח ונשמה דילהון, ורמ"ח מצוות עשה שבתורה הם נותנים את המזון והחיות באיברים שכנגדן, ובאם יחסר לאדם קיום מצוה אחת אזי יחסר חיותו של אותו האיבר שכנגדו ונעשה בעל מום כמו אותו שחסר לו אצבע או יד רח"ל, וזה הוא גדר המבואר במדרש 'מה בין קטע ציציתא לקטע רישא', דהו"ל בעל מום כמחוסר איבר*.

חשובים כמותים במציאות - בין באונס ובין ברצון

ד. **וממוצא** דבר נמצאנו למדים דמי שחסרים לו כלל המצוות, הרי אינו רק בעל מום, אלא הוא כמת ממש, שהרי כל אבריו מחוסרי חיות והו"ל גברא קטילא*.

ואם כן נמצא דאין בזה נפקא מינה כלל **אם** הוא עושה כן ברצון **אם** באונס, או מאיזה תירוצים שונים כמו שאומרים

א. [ובהא שאני מצות עשה דכאשר יחסר קיומה אזי יחסר האיבר שכנגדה והו"ל בגדר מת לגמרי, ואמנם בעבירת לא תעשה אף שייסתם הצינור הפרטי המתניח אל אותה עבירה ומתייבש האיבר ההוא אעפ"כ לא יחסר לגמרי ולא נעשה בעל מום, וממילא בזה לא הוי בגדר קטלא פלגא. (עי' שערי קדושה ש"א ועוד)].
ב. ואם על עם הארץ אמרו חז"ל שחשוד על הרציחה מאחר שעל חייו אינו חס, ק"ו אותם שמלכד שהם ע"ה גם חסר להם קיום כלל המצוות ואינם חסים על חייהם כלל.

והיינו מחמת תוקף וחוזק הרצון ועוצם ההשתוקקות של כלל ישראל לקראת המעמד הנשגב של קבלת התורה מפי הגבורה, לעלות ולהתקרב אל השם יתברך יותר ויותר, ומעצמם היו רצים ועולים בהר בהשתוקקות עצומה לעלות אל השם, ולכן הוצרכו לאזהרות גדולות וחמורות כדי למנוע אותם מכך, ולפיכך אף לא היה סג' באזהרה דמעיכא אלא הוצרך להזהירם שוב ביום השלישי בהיות הבוקר.

התשתם כחי כנקבה בטענת "למה נמות" "ומתנו"

ו. ואמנם אחר ששמעו מפי הגבורה את הדברות הראשונות 'אנוכי' 'ולא יהיה לך', אמרו כלל ישראל כי אינם יכולים עוד לשמוע בעצמם מפי הקב"ה, וכמבואר בפרשת ואתחנן (דברים ה כא-כד) "ותאמרו הן הראנו השם אלקינו את כבודו ואת גדלו ואת קלו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר אלקים את האדם וחי, ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספיק אנחנו לשמע את קול השם אלקינו עוד ומתנו, כי מי כל בשר אשר שמע קול אלקים חיים מדבר מתוך האש כמנו ויחי. והיינו כמו שמבואר בגמ' (שבת דף פח ע"ב) "אמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא יצתה נשמתו של ישראל, שנאמר 'נפשי יצאה בדברו', ומאחר שמדיבור ראשון יצתה נשמתו דיבור שני היאך קיבלו, הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים והחיה אותם, שנאמר

עליהם שהם 'תינוקות שנשבו', ושאר דיבורים כיוצ"ב, שכל זה אינו מעלה ואינו מוריד כלום מעצם המציאות שאין להם חיות כלל והרי הם מתים, דמאחר שכל חיות האדם וחיות הרמ"ח אברים הוא רק מעסק התורה ומקיום המצוות, הרי עליהם נאמר 'רשעים בחייהם קרויים מתים' (ברכות י"ח ב', ועי' רש"י בראשית יא לב).

[ב]

עוצם ההשתוקקות לקבלת התורה

ה. בפרשת מתן תורה יש להתבונן דמצינו במקראות (שמות יט

יב-כה) שבתחילה הזהיר הקב"ה את ישראל בציוויים חמורים מאוד להגביל את העם להישמר מעלות בהר ונגוע בקצהו, וכן באזהרת עונשים גדולים על כל הנוגע כי מות יומת, ואף הוזהרו שלא תיגע בו יד באזהרת מיתת סקילה חמורה. והנה ביום השלישי בהיותם מוכנים ומתייצבים בתחתית ההר חזר הקב"ה וקרא למשה והזהירו שנית ויאמר לו לך רד וגו' פן יהרסו לד' לראות ונפל ממנו רב. ואף אחר שהשיב משה רבינו שמחמת ההגבלה כבר לא יוכל העם לעלות 'כי העידות לאמר הגבל העם וקדשתו' (כמ"ש רש"י שם פס' כג), מ"מ אמר הקב"ה למשה לך רד וגו' והעם אל יהרסו לעלות אל ד' פן יפרץ במ. וירד משה לאמר להם ככל אשר ציוה השי"ת. וצריך להבין לשם מה נצרכו אזהרות חמורות כל כך כמה וכמה פעמים כדי למנוע אותם מלעלות על הר סיני ומלנגוע בקצהו.

גשם נדבות תניף אלוקים נחלתך ונלאה אתה כוננתה', ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא חזרו ישראל לאחוריהן שנים עשר מיל, והיו מלאכי השרת מדדין אותן, שנאמר 'מלאכי צבקות ידון ידון' אל תיקרי ידודון אלא ידדון".

וטענת כלל ישראל היתה כי "למה נמות", וזו טענה חזקה שהרי אינו מוכרח שיהיה להם עוד פעם תחיית המתים, ולכן ביקשו כלל ישראל מאת משה רבינו ע"ה "קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר השם אלקינו ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר השם אלקינו אליך ושמענו ועשינו", דמשה רבינו שכוחו גדול ישמע מפי הגבורה ויאמר להם את כל דברי השם יתברך. ולכאורה זה הוא דבר טוב והגון, ואף הקב"ה שיבח כדכתיב (שם כה) "הטיבו כל אשר דיברו".

אמנם כתב רש"י על לשון המקרא (הנ"ל, שם) "'ואת' תדבר אלינו" - **התשתם את כחי כנקבה**, שנצטערת עליכם ורפיתם את ידי, כי ראיתי שאינכם חרדים להתקרב אליו מאהבה, וכי לא היה יפה לכם ללמוד מפי הגבורה ולא ללמוד ממני. ומבואר שהיה תביעה על כלל ישראל על כך שביקשו לשמוע מפי משה ולא מפי הגבורה.

והיינו משום שזה פשוט וברור שהתורה ששומעים מהקב"ה עצמו היא זה בחינה אחרת וגדר אחר לגמרי מהתורה ששומעים ע"י משה רבינו ע"ה, וכמבואר

בחז"ל וז"ל (שיר השירים רבה א) "ר' יהודה אומר בשעה ששמעו ישראל אנכי השם אלוקיך נתקע תלמוד תורה בלבם, והיו למדים ולא היו משכחין, באו אצל משה ואמרו משה רבינו תעשה את פרוזביון שליח בינותינו שנאמר 'דבר אתה עמנו ונשמעה ועתה למה נמות', ומה הנייה יש באבדה שלנו, חזרו להיות למדים ושוכחים, אמרו מה משה בשר ודם עובר אף תלמודו עובר, מיד חזרו באו להם אל משה אמרו לו משה רבינו לוואי יגלה לנו פעם שניה, לוואי יישקני מנשיקות פיהו', לוואי יתקע תלמוד תורה בלבנו כמות שהיה, אמר להם אין זו עכשיו אבל לעתיד לבא הוא שנאמר (ירמיה לא) 'ונתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה'. ויעווי"ש עוד.

אמנם מיד כשהבחינו כלל ישראל בהבדל הגדול בין השמיעה מפי הקב"ה לבין השמיעה ע"י משה רבינו ע"ה, נתחרטו על כך וביקשו שוב לוואי יתגלה לנו הקב"ה פעם שניה, לוואי יישקני מנשיקות פיהו' שילמדם את התורה בכבודו ובעצמו, לוואי יתקע תלמוד תורה בלבנו כמות שהיה. ואף אמנם דלאותו זמן לא הועיל להם, מ"מ הועיל החרטה והבקשה שעל ידה נזכה לעתיד לבוא שיתקעו דברי התורה בליבנו כמות שהיה בשני הדיברות הראשונות, ובמהרה בימינו נזכה לקיום ההבטחה 'ונתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה' אכ"ר.

נמצאים בזמנינו, כשבאים לבטל לימוד התשב"ר והישיבות הקדושות כביכול משום איזה חשש סכנה², והלא להפסיד ולהמעיט מדרגה בלימוד התורה אף משום מצב של חשש של סכנה, עד כדי סכנת מיתה, ישנה על כך תביעה כי 'ראיתי שאינכם חרדים להתקרב אליו מאהבה', ובכך גורמים להתשתם כוחי כנקבה. וכמו שמבואר היינו משום שאדרכה ואדרכה, זה הוא המוות! כשהרב אינו לומד עם התלמידים בשיבה זה המוות! כאשר אין את ה'יחי בהם' בלימוד התורה הקדושה בבתי המדרשות ובתלמודי התורה לתשב"ר - זה הוא המוות! אמנם ידענו כי בוודאי ישנם אופנים של פיקוח נפש שהוא דוחה, אבל קודם כל דבר חייבים לידע בבירור את האמת לאמיתה - כי לא ללמוד בשיבה זה הוא מוות וודאי, וכאשר מבטלים הישיבה ותשב"ר הרי שנחסר מאד את המגנא ומצלא של תורה הקד', שהיא היא ההגנה וההצלה הנצרך - בפרט כאשר יש איזה חולי.

ומה שהגענו לעת הזאת שהגיעו לשיבוש נורא כזה, הוא משום שלדאבון כל לב נתקיים הכתוב (תהילים קו) "ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם", וכן כאשר מתערבים עם החילוניים הרשעים שהם גרועים מן הגויים (כמשנ"ת כ"פ במקו"א מדברי הרמב"ם), ממילא נגרם גם לצדיקים להשתבש בזה, ולהגרר אחר אזהרותיהם המנופחים של אנשי השלטונות ולהחשיב

תוספת דרגה בתורה - הוא עצם החיים ז. וצריך לבאר מה היה התביעה על כלל ישראל, והלא טענתם בפיהם "אם יספים אנחנו לשמע את קול השם אלקינו עוד ומתנו", ולכאורה היא טענה חזקה, דמי יימר שיזכו שוב לתחיית המתים כמו שהיה בשתי דיברות ראשונות. ומכל מקום אומר רש"י שעל כך טען משה כנגדן 'ראיתי שאינכם חרדים להתקרב אליו מאהבה', ומה היא התשובה לטענתם שאמרו כולנו מתים ואיך נחיה.

אלא מוכח דהאמת היא להיפך, וכפי שנתבאר מקודם דהלא מה הם החיים, הרי התורה היא החיים. ומבואר מזה ביותר, דאף שלכאורה יכולים להיות מדובקים בתורה גם על ידי שישמעו מפי משה רבינו, מכל מקום כל כמה שיש אפשרות לשמוע מפי הגבורה ולקבל תורה בדרגה גבוהה יותר - אזי אלו הם החיים דייקא, ושוב אין מקום לשום טענה של "ומתנו" "למה נמות" דאדרכה ואדרכה התורה זה עצם החיים, ולכן נתבעו על זאת 'וכי לא היה יפה לכם ללמוד מפי הגבורה ולא ללמוד ממני' וכמו שכתב רש"י שאמר משה 'ואת' בלשון נקבה, התשתם את כוחי כנקבה שנצטערת עליכם וריפיתם את ידי.

ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם ח. והדברים הללו נוקבים ויורדים עד לתהום, במצב שאנו

ג. דהלא בוודאי מצבנו בעת הזאת היא בגדר של 'לא שכיחא הזיקא'.

את מצבינו הרבה יותר גרוע ממה שהוא, ולא לראות את המוות היוצא מתחת ידיהם, רחמנא ליצלן מהאי דעתא.

ואדרבה אותם שהם מובדלים לגמרי ומופרשים מתרבות אנשים חטאים ואין להם שום שייכות איתם, המשיכו והתפללו בקביעות בבתי הכנסיות, ולמדו בהתמדה רבה יותר ויותר, הן בבתי המדרשות, והן בישיבות ובתשב"ר, ועי"ז זכו לחיים, ואדרבה היו שמורים ומוגנים יותר מאותם אחרים שלא באו ללמוד ולהתפלל בבתי הכנסיות ובתי המדרשות, הן כלפי אותו החולי והן כלפי שליטת הרשויות.

[ג]

והערב נא ד' אלוֹקֵינוּ את דברי תורתך בפִּינוּ

ט. בברכת התורה מברכים ב' ברכות, והנה תחילת הברכה הראשונה היא ברכת המצוות כמו שמברכים עובר לעשיית כל מצוה ממצוות השי"ת, 'אשר קדשנו במצותיו', שאנו מודים להקדוש ברוך הוא על המעלה הגדולה שזיכנו וקידשנו במצותיו, שעל ידי קיום המצוה אנו נעשים קרובים קשורים ודבוקים בהקב"ה ונעשים קדושים. 'וציוונו', היינו שאנו מוסיפים הודאה על הזכות הגדולה שניתנה לנו לקיים ציווי השם יתברך.

אולם אחר כך אנו מוסיפים בתוך הברכה בקשות גדולות מהקב"ה, 'והערב נא השם אלוֹקֵינוּ את דברי תורתך בפִּינוּ

ובפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וכו' יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה', ומסיימים 'המלמד תורה לעמו ישראל'. והנה דבר זה לא מצינו בשום מצוה אחרת שמוסיפין בתוך הברכה איזה בקשה וכיוצ"ב, ואע"פ שבכל מצוה ומצוה יש לבקש הרבה שנזכה לקיימה באופן הראוי, וכגון במצות תפילין שהרי לא כל התפילין שוות ולא כולם זוכים לקיים את המצוה בשווה, ובוודאי יש מה להתפלל על כך, ומדוע דווקא במצוה זו אנו מבקשים בתוך הברכה שנזכה לקיימה כראוי ובשלמות.

המלמד תורה לעמו ישראל

י. ובפשוטו הביאור הוא, משום שבעצם אי אפשר לברך עובר לקיום מצות תלמוד תורה, שהרי לא שייך שהאדם לבדו יקיים בעצמו מצות תלמוד תורה, וכמבואר בגמ' (נדרים דף לח ע"א) ואמר ר' יוחנן בתחלה היה משה למד תורה ומשכחה, עד שניתנה לו במתנה, שנאמר 'ויתן למשה ככלתו' (שמות לא, יח) ופירש"י, 'ככלתו' כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן. ובמדרש (תנחומא שם), אמר ר' אבהו כל ארבעים יום שעשה משה מלמעלה היה לומד תורה ושוכח לסוף, אמר ליה, ריבוננו של עולם הרי באו ארבעים יום ואיני יודע דבר, מה עשה הקדוש ברוך הוא משהשלים ארבעים יום נתן לו את התורה במתנה, שנאמר ויתן וגו' ככלתו.

ומבואר דאף משה רבינו ע"ה שלמד תורה מפי הגבורה, אם לא

לזה עכ"פ באיזה מידה, ונפרט בזה ג' עניינים.

ראשית, כיון שחותמו של הקב"ה אמת, ותורתו תורת אמת, א"כ בוודאי כדי לזכות לתורה מפי השם יתברך נצרך שהאדם יהיה אחוז במידת האמת, ולהיות דבוק בתורה באמת.

שנית, דהנה מובא בספר קב הישר (פרק ז) מעשה בחסיד אחד שהלך בדרך ונזדמן שהלך עמו אליהו הנביא ז"ל ופגעו בנבלה אחד מושלכה בדרך, והיתה הנבלה מסרחת סרחון גדול עד שהניח החסיד ידו לחוטמו מפני הסרחון, ואליהו הנביא הלך קרוב להנבלה ולא חש כלל. ומאידך מבואר שם בהמשך המעשה, עד דהוי אזלו פגע בהם אדם אחד מרחוק שהלך לקראתו והליכתו היתה רחוק מענוה (כגאווה) והיה מתפאר ומתייחר, ולמרחוק שם אליהו הנביא את ידו לחוטמו, ושאל אותו החסיד מדוע לא שם אדוני את ידו על חוטמו אצל הנבילה, והשיב לו אליהו הנביא, זה מסריח יותר מהנבילה, כי נבילה כיון שאדם נוגע בה הוא טמא עד הערב, אבל הנוגע בזה האדם מקבל ממנו טומאה חמורה.

וכעין זה מביאים בשם מדרש, שאליהו מלאך הברית אמר לפני הקב"ה שאינו יכול ליכנס לכל ברית מילה, מאחר שפעמים יש שם אחרים שהם בעלי עבירות ואינו יכול לסבול סירחונם, עד שאמר לו הקב"ה שבשביל כך הוא ימחל עוונם וכו'.

שהיתה התורה ניתנת לו במתנה מאתו יתברך היתה התורה משתכחת ממנו, ואם כן אנן מה נימא אבתריה, כל שכן וכל שכן שאין אנו יכולים ללמוד התורה מעצמינו כלום, שכאשר ילמד האדם מעצמו הרי שגם יחסר את הידיעה וההבנה הנכונה כראוי, וגם דברי התורה לא יתקיימו אצלו, אלא מוכרחים שיהיה באופן שהשי"ת יהיה ה'מלמד תורה לעמו ישראל', ובגדר מה שמבואר בגמ' (תמיד דף לב ע"ב) דהעוסק בתורה כליל שכינה כנגדו שנאמר 'קומי רוני וגו' נכח פני ד' וכו' מבואר בתנא דבי אליהו (אליהו רבה יח) כל תלמיד חכם שיושב בינו לבין עצמו וקורא ושונה, הקדוש ברוך הוא יושב כנגדו וקורא ושונה עמו. וגם באופן זה צריך שהקב"ה יתן לנו במתנה שנהיה יודעי שמו ולומדי תורתו וכו"ל. ולפיכך בהכרח הוא שבתוך הברכה גופא יהיה הבקשה והערב נא ד' אלוקינו את דברי תורתך בפינו ושנהיה יודעי שמך וכו' ע"י שהקב"ה יהיה המלמד תורה לעמו ישראל, משום דבלאו הכי לא סגי, ורק באופן זה אפשר לברך ברכת המצוות עובר לעשיית מצוות תלמוד תורה.

לזכות לתורה מהמלמד תורה לעמו ישראל

יא. הנה מאחר שנתבאר כי לימוד התורה לא שייך לזכות לזה מעצמינו אלא בתנאי שנעמיד עצמינו כתלמידים אצל ה'מלמד תורה לעמו ישראל, ומתאפשרת רק באופן זה של יושב ושונה כנגדו, צריך בוודאי להיות מתאים

ועכ"פ חזינן מהא כמה גרועים ומאוסים בעלי עבירות והמידות המגוננות, הרבה יותר מריחה של נבילה סרוחה שאליהו הנביא לא חש לה כלל, ואילו בעלי גאווה ובעלי עבירות אינו יכול לסבול אותם מפני גודל סירחונם ומאיסותם. ואם כן קל וחומר בן בנו של קל וחומר כאשר באים ללמוד מפי הקב"ה המלמד תורה לעמו ישראל, כמה צריך ליזהר שלא יהיה ח"ו בגדר זה של מאיסות וסירחון העבירות ומידות הרעות.

חזק הרצון ועוצם התשוקה להיות תלמיד של המלמד תורה לעמו ישראל

יב. והשלישית, דהנה נתבאר לעיל גודל ההשתוקקות שהיה לכלל ישראל במעמד הר סיני לעלות ולהתקרב יותר ויותר, שע"ז זכו לקבלת התורה, אם כן הרי ברור שכדי להעמיד עצמינו כתלמידים אצל 'המלמד תורה לעמו ישראל' נצרך לזה להראות מצידנו חפץ הגדול ותשוקה הגדולה ללימוד התורה. ומשא"כ אם כל הלימוד הוא רק באופן של 'מהיכי תיתי' ובלא חזק הרצון ועוצם התשוקה כראוי, הרי באופן זה לא שייך להיות תלמידים של הקב"ה.

זאת ועוד, דהנה מקשים העולם, על מה שדרשו חז"ל עה"פ (דברים ו, ז) 'ושננתם לבנך' – אלו התלמידים, וכן אתה מוצא בכל מקום שהתלמידים קרויים בנים וכו', (ספרי הובא ברש"י שם),

ולכאורה אימתי נעשה ככן, הלא רק אחר שלמד ממנו כבר, וא"כ היאך מתקיים ושננתם לבנך הרי כשבא ללמדו עדיין אינו ככן. אלא הביאור הוא דעל ידי ההשתוקקות שמכין ומעמיד את עצמו ללמוד אצלו, אזי הוא כבר בגדר תלמיד ונעשה ככן.

ועל כן כאשר ניגשים ללמוד תורה, צריך להראות את התשוקה הגדולה ללמוד תורה מאת השי"ת, ובזה נעשים תלמידים ובנים. ועל ידי זה זוכים ללמוד תורה מפי המלמד תורה לעמו ישראל.

יג. יזכנו השם יתברך גם בהאי שתא לקבל את התורה כמו במעמד הר סיני בשעתו, וכדאיתא בילקוט (יתרו רמז רעא), אמר הקדשו ברוך הוא לישראל, בני היו קורין את הפרשה הזו בכל שנה ואני מעלה עליכם כאלו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלין את התורה שנאמר (שמות יט, א) 'ביום הזה באו מדבר סיני', אימתי 'בחדש השלישי'.

ואם כן כאשר זוכים להיות בבחינת המעמד הנשגב בשעתו, הרי אפשר לזכות שוב לשמוע אותם הדיברות מפי הקב"ה, יתן השי"ת שיהיה לנו רצון והשתוקקות גדולה להיותנו חרדים להתקרב אליו באהבה, ואז נזכה להיות לומדי תורה מפי הקדוש ברוך הוא, אכ"ר.

